

JARÐHITI

Ósemja um orku seinkaði avgerðini

Ikki fyrr enn nú er endalig støða tikin til, hvussu nýggi skúlin skal hitast

Árni Gregersen

Eitt stríð hevur verið um, hvussu nýggi miðnámskúlin í Marknagili skal hitast.

Nú hevur landsstýriskvinnan við mentamálum, Rigmor Dam, Javnaðarflokkurin, so skorið íggjøgnum og lagt uppskot fyrri tingið um at játta nakrar milljónir afturat til verkætlanina, so skúlin fær jarðhita.

Í uppskotinum stendur, at hetta má samtykkjast beinanvegin, tí annars gerst alt dýrari og tað fer at standa á at halda tíðarætlanina.

Uppskotið leggur upp til, at tingið tekur eina skjóta støðu:

- Ja, men heta hendir tí tað ikki er eydnast at finna eina endaliga loysn og taka avgerð í málinum. Núi fekk eg at vita, at byggingin er komin so langt, at nú má avgerðin takast, sgiur landsstýriskvinnan.

Stríð hevur veirð um, hvørt tað er betri og grønnari at bíða eftir at fjarhitin er komin heilt út til Glasir og so hita skúlan upp við fjarhita.

Fjarhitin er ikki komin so langt enn, so skuldi hendan loysnin veljast, so var neyðugt fyrst í nøkur ár at hita skúlan við vanligari oljufýring.

- Men tað vil eg ikki. Eg veit hvussu tað hevði endað. Vit høvdu helst hildið fram við oljufýringum og so sagt, at tá ið vit byggja næsta, stóra almenna bygningin, so fara vit at hita hann við grønnari orku, sigur landsstýriskvinnan.

Tekniskt er tað soleiðis, at jarðhitin krevur størstu íløguna, men gevur samstundis bíligasta rakstur.

Íløgan er umleið 13,4 mió. krónur men orkuprísurin yvir 30 ár er ikki høgur.

Við verandi elprísi (1,39 kr./kWh) verður orkuprísurin um 0,75 kr./kWh. Um elprísurin til hitapumpur verður lægri (t.d. 1,14 kr./kWh), minkar orkukostnaðurin til 0,65 kr./kWh.

Rakstrarútreiðslurnar eru lág-

Nýggi H-bygningurin á Landssjúkrahúsinum skal hitast við sjóvarhita

ar, tí at talan er um effektiva hita-pumpuskipan.

Við dagsins elprísum er útreiðslan umleið 0,7 milljónir krónur um árið.

CO2-útlátið er lágt

Við samansetingini av elframleiðslu, sum tað var í 2015, verður útlátið 40 g CO₂/kWh.

Um roknað verður við worst case, at alt el til hitapumpuna kemur frá olju, tá ið Sundsverkið koyrir, verður útlátið 80 g CO₂/kWh, sigur Umhvørvisstovan.

Samgongan hevur sagt, at málið er, at almennu Føroyar skulu verða sjálvveitandi við grønnari orku, so er atgerandi at:

1. Orkuskipanin við tíðini byggir

á varandi orkukeldur.

2. Orkunýtsla verður elektrifiserað, har tað ber til.

3. Øll orkuskipanin verður so effektiv sum gjørligt.

Tað er sjálvandi ikki bara sum at siga tað at taka avgerð um, hvør hitaskipanin er tan besta, tí munur er á prísi á íløgum og rakstri í teimum ymisku skipaninum.

Í viðmerkingunum til uppskotið um jarðhita, verður sagt, at rakstarkostnaðurin er nógv lægstur fyri jarðhita.

Sjálvt við lágu oljuprísunum og lágu fjarhitaprísunum, sum eru í lötuni, er rakstarkostnaðurin um 300.000 krónur lægri um árið. Hetta hevur stóran týðning fyri rakstur á Glasi, tá hendan sparda

upphæddin verður tøk hvørt ár til onnur endamál.

At tað almenna nú arbeiðir við øðrum hitaskipanum enn vit hava kent fyrr, sæst eisini í sambandi við byggingina av nýggja H-bygninginum.

Har verður ikki jarðhiti, men sjóvarhiti.

Sjóvarhiti verður framleiddur eftir sama leisti. Har verður tað bara sjógvur, sum verður tikin inn í staðin fyri vatn úr jørðini.

Ein annar fyrimunur við hesum skipanum er, at tær dálka minni tí útlátið er munandi minni enn við øðrum skipanum.

Jarðhitaskipanin er vælegnað til Glaisr, siga ráðgevararnir, tí Glasir bygningurin hevur stórar

glasútveggir.

Hetta saman við, at hann dagliga húsar nógvum fólki og nógvum orkugevandi aktivitetum, ger, at hann partar av árinum fer at framleiða hita, sum neyðugt verður at sleppa av við.

Ein jarðhitaskipan við um 60 boriolum er væl egnað at taka móti hesi hitaorku, sum mest verður framleitt summarhálvuna.

Hitaorkan kann goymast í boriolum (boriholini fáa ein hægri temperatur), og kann brúkast aftur vetrarhálvuna.

Jarðhitaskipanin fær við hesum ein enn hægri effektivitet og fer at verða enn bíligari í rakstri. Líkandi skipanir eru væl kendar í okkara grannalondum.